

af en meget sammenfat Natur. Det er en Gjensidighedsvirkning mellem Kunstnerne, Tilskuerne og Forfatterne: jo mere Kunsten fremtræder i sin ædleste Form, desto mere skjæpes Tilskuernes Blik for dens forældende Sider, og jo strengere Fordringer Tilskuerne stille, desmere anspores atter Kunstnerne, det være sig Skuespillere, Sangere eller Musikere. Denne Gjensidighedsvirkning kan kun paa en udviklende Maade trædes, hvor man har en under en eller anden Form subventioneret Scene, der ikke sætter det finansielle Spørgsmaal i første Række. Altsaa ved i Medfør af dette Princip at bevare en saadan Scene, gjælder det tillige at sikre sig et saadant aandeligt Materiale, et saadant Repertoire, at der til enhver Tid er store Opgaver, som kræve deres Løsning af Mønsterteatret. — Efter hvad der nu af Ministeren er oplyst, er det jo klart, at selv om man gif noget over de 50 til 60 Stykker, som Ministerne nævnte, ja selv om man gif op til at ville bevare 100 Stykker, vilde det ikke være noget uoverkommeligt Arbejde for det kgl. Theater at gjenne spille dem i 10 Aar; det vilde jo i Gjennemsnit blive 10 hvert Aar

Første Viceformand (P. Loug): Maa jeg bede ærede Medlemmer om at være lidt mere rolige, Taleren forstyrres vist af Samtalen.

Carstensen: Altsaa gjennemsnitlig 10 (Krieger: 5!) Aar, naar det er 100 Stykker i 10 Aar, bliver det gjennemsnitlig 10 om Aaret. Der er rigtignok dem, som sige: „Vi kunne ikke faae dem gjenne spillede, vi have ikke de Kræfter, der udtræves til at spille den og den Slags Stykker, særlig Dehenschlägers Tragedier“. Dette, tror jeg, beror paa en fuldstændig Misforstaaelse; og naar man endvidere siger, „Folk have ikke Sands og Smag for Tragedien, og derfor kunne vi hverken spille Shakespearer eller Dehenschläger“, tror jeg ogsaa, at det er en Wildfarelse. Jeg tror bestandig — i Henhold til, hvad jeg før sagde — at Gjensidigheden, Bøvelvirkningen mellem Scenen og Publikum vil baade udvikle Smagen hos Publikum og udvikle Evnen hos Kunstneren. Det, at der er flere Privattheatre her i Byen, giver jo ogsaa det kgl. Theater Velilighed til at drage lovende Personligheder frem; om disses første Forsøg ikke skulde løbe ganske heldig af, kan det dog ikke anføres som Bevis for, at Theatret ikke kan samle de fornødne Kræfter. Jeg vil kun minde de Værdste her iblandt os om, hvorledes man i sin Tid hysede Aften efter Aften ad en

Mand, der hed Michael Wiehe, og som senere blev en af vore første Karakterstuepillere og omtrent den hyperste erotiske Kunstner i vort Aarhundrede. Det er altsaa efter min Mening fuldstændig tilstrækkeligt med de 10 Aar. Ganste sikkert vilde det være maaeligere at have 15 eller 20 Aar til sin Naadighed; men jeg tilstaar oprigtig, at jeg ikke har det Mindste imod, at der øves et Tryk paa det kgl. Theater, ja, jeg synes, at det kgl. Theater bør spores frem, og ved at spore det frem i den Retning tror jeg, at der vil udvikle sig en ganske anderledes Lyft til den kunstneriske Side af det Kald, af den Virksomhed, de Herrer Skuespillere have viet sig til, end nu, hvor Alt vel meget gaar sin jævne, rolige, langsomme Gang. Altsaa i Retning af for livlig en Virksomhed nærer jeg ingen Frygt. Jeg haaber tværtimod, at man ad den Vej vil kunne skabe Publikum mange stemningsfulde og uddannende Timer og tilføre Skuespillerne mange smukke Opgaver at løse og derved sætne det kgl. Theaters Standpunkt. Men paa den anden Side maa man indrømme, at den uddannende Virkning, som Publikum skal have af scenisk Kunst, ikke udelukkende kan udgaa fra det kgl. Theater. Det er en Kjendsgjerning, at ethvert af de private Theatre har sit Publikum, hvoraf kun ganske enkelte tilige med en vis Stadighed søge til det kgl. Theater. So mindre Privattheatrene høines af Mønsterteatrets Exempel, jo lavere bliver den Smagsart, der udvikler sig paa disse Theatre; men giver man Monopolets Tøller lidt løse som ved dette Forslag, vil der stilles ogsaa Privattheatrene høiere, smukkere og mere æsthetiske Opgaver, og det vil ogsaa paa de Steder virke til Smagens Forædling hos deres Publikum, der som sagt gjenne gaende ikke er det samme som det, der søger det kgl. Theater, men et Publikum, hvoraf en ikke ringe Deel faar sin hyppigste aandelige Næring gennem sceniske Præstationer, da det ofte bestaar af Mennesker, der ikke have Tid til at læse Stort af udfomne Bøger og Digterværker. Jeg mener derfor, at den Løsning, der er foreslaet her, navnlig naar man staar overfor det, der truer det kgl. Theaters Privilegium ved dettes Tab af to af dets bedste Forfatteres Værker, er en særdeles heldig Løsning. Jeg anbefaler derfor det høie Thing at slutte sig til den høitærede Minister og udtaler Ønsket om, at enkelte af de juridiske Medlemmer ville fjerne nogle Uklarheder i Forslagets Formulering.

Krieger: Hvis jeg ikke misforstod den allerførste Bemærkning af den Taler,